

●◐◑ Ora de cinema

GLUME PERICULOASE

SIMO



Film

Simo, regizat de Aziz Zoromba, Canada, 2022

Competențe cheie europene

Competențe consiliere și orientare

Integrarea abilităților de interrelaționare în vederea dezvoltării personale și profesionale

Comunicare și abilități sociale

Comunicarea eficientă în familie, respectarea punctelor alternative de vedere, drepturile și responsabilitățile membrilor de familie, comportamente de cooperare în grupurile de apartenență

Fișa poate fi folosită și la următoarele materii:

Limba și literatura română, limba franceză, educație media, educație socială, tehnologia informațiilor și a comunicațiilor

Competențe cinematografice

Self-tape, camera rig

Nivel

Filmul poate fi studiat la clasele IX - XII.



CUPRINS

- Sinopsis film
- Despre regizor
- Elemente de contextualizare
 - De unde a venit inspirația pentru film
 - Cum a decurs procesul de casting
- (re)Vizionarea filmului
 - Simo - o poveste despre prejudecăți și identitate culturală
 - Simo - o poveste despre familie
- Câteva filme de neratat, cu și despre frați
- Subiecte de discuție și activități propuse
- Filmografie



SINOPSIS

Frații Simo și Emad, adolescenți competitivi și bățăioși, trăiesc în Montreal împreună cu tatăl lor. Într-o zi, Simo profită de absența fratelui pentru a-i lua locul pe canalul de gaming online. Mulțumit că vizualizările cresc, puștiul face o glumă ce va avea consecințe cât se poate de serioase.

DESPRE REGIZOR

Aziz Zoromba este un regizor/scenarist canadian, de origine egipteană. Este absolvent al Școlii de Cinema Mel Hoppenheim, din Montreal, Quebec, și absolvent al bursei Sundance Ignite 2019.

Faraway (2020), primul său scurtmetraj documentar, a fost proiectat la peste 30 de festivaluri de film, din întreaga lume (Slamdance, Camerimage, RIDM). Aziz a co-produs și scurtmetrajul documentar *No Crying at the Dinner Table* (Carol Nguyen, 2019), câștigător a peste 25 de premii și selectat în peste 80 de festivaluri, inclusiv Festivalul Internațional de Film de la Toronto, SXSW - Festivalul South by Southwest, din Austin, Texas, și IDFA - Festivalul Internațional de Film Documentar de la Amsterdam.

Primul său scurtmetraj de ficțiune, *Simo* (2022), a câștigat premiul pentru cel mai bun scurtmetraj canadian la Festivalul Internațional de Film de la Toronto, a avut premiera internațională la Festivalul de Film de la Sundance și premiera europeană la a 73-a Berlinale (secțiunea Generations). În plus, *Simo* a primit premiul Denis Villeneuve la cea de-a 19-a ediție a Prends Ça Court! Gala și câștigătorul premiului Canadian Screen Award pentru cel mai bun scurtmetraj.¹



„Actorii din *Simo* sunt convingători și naturali, iar regizorul dă dovadă de o mână sigură, reușind un film ce se joacă subtil cu convențiile narrative pentru a oferi o poveste neașteptat de sensibilă despre maturizare într-o familie de emigranți formată exclusiv din bărbați. Juriul este încântat să îi ofere Premiul IMDb Pro Short Cuts for Best Canadian Short lui Aziz Zoromba pentru filmul *Simo*.”

— Toronto International Film Festival 2022²

1. Prezentarea lui Aziz Zoromba, pe site-ul companiei producătoare, Scara.b Films: <https://scarabfilms.ca/aziz>

2. Mapa de presă din pagina de prezentare a filmului pe site-ul companiei deținătoare a drepturilor de distribuție H264: <https://www.h264distribution.com/en/films/distribution/simo/>

ELEMENTE DE CONTEXTUALIZARE

DE UNDE A VENIT INSPIRAȚIA PENTRU FILMUL SÍMO?

„Totul a început cu dorința de a vorbi despre o perioadă care m-a influențat profund: adolescența. A fost complicată și alienantă; cu toții cred că ne confruntăm cu o criză de identitate atunci, cu nevoia să ne găsim locul. La mine, s-a adăugat și o criză de identitate culturală. Așa că am încercat să mă reconectez cu elementele care au definit acea perioadă pentru mine: muzica, jocurile video și fotbalul, fiecare o reprezentare distinctă a masculinității și a modului de atașament la moștenirea culturală. Și uitându-mă în spate, la propriile experiențe, nu puteam ignora elefantul din cameră: stereotipurile asociate cu a fi arab în vest. A fost important să explorez și acest aspect. Dacă l-aș fi ignorat, aș fi întors spatele unei realități pe care mulți dintre noi o trăiesc și în ziua de azi. Pe parcursul ultimelor decenii, reprezentarea comunității noastre pe marele ecran a fost aproape dezumanizantă. Așa că a fost important pentru mine să-mi înzestrez personajele cu putere asupra propriilor povești, să celebrez cultura egipteană și să contest stereotipurile ce ni se aplică”, povestește regizorul într-un interviu.³

CUM A FOST PROCESUL DE CASTING?

„Am început să caut actori egipteni cu patru ani în urmă, când filmul era încă în faza de idee. Într-o zi, Alexandre, directorul meu de imagine, era pe platoul de filmare al unui scurtmetraj la care lucra și mi-a trimis o poză cu un băiat de 14 ani pe care îl chema Basel. Am scris scenariul cu el în minte și, doi ani mai târziu, l-am contactat și l-am rugat să vină la audiție cu fratele lui mai mare, Seif, care nu mai jucase niciodată. În secunda în care au apărut, am știu că ei vor fi frații din film.

Am postat anunțuri pe social media pentru rolul tatălui și așa l-am găsit pe Aladeen. Am avut o conversație de o oră la telefon cu el și l-am rugat să îmi trimită un self-tape. Nu am făcut alte audiții pentru rolurile principale.”³



Self-tape - instrument utilizat în procesul de casting.

O înregistrare de prezentare a actorului, realizată de el, cu mostre de joc, care poate fi trimisă apoi către agenții de casting, case de producție, regizori etc. În timpul pandemiei, self-tape-ul a devenit și mai popular, înlocuind aproape complet castingul în persoană. La ora actuală sunt foarte multe tutoriale și workshopuri pentru actori, despre cum se lucrează un self-tape corect.⁴

3. Aziz Zoromba's instinctual storytelling, interviu de Izzy Ashton, 15 august, 2023: <https://www.shots.net/news/view/aziz-zorombas-instinctual-storytelling>

4. The Self Tape Workshop, program inițiat de Florentina Bratfanof, directoare de casting: <https://www.florentinabratfanof.com/the-self-tape-workshop>

Faptul că fratele cel mare nu era actor nu a fost un impediment, din contră. Cei doi frați aveau o energie naturală ce a fost folosită din plin în film. Toate tachineările, jocurile, micile răutăți, le veneau natural, din relația lor adevărată. Regizorul a mizat pe asta și pariul a fost câștigător. (citește despre arta improvizației în fișa filmului *Ibiza*.⁵)

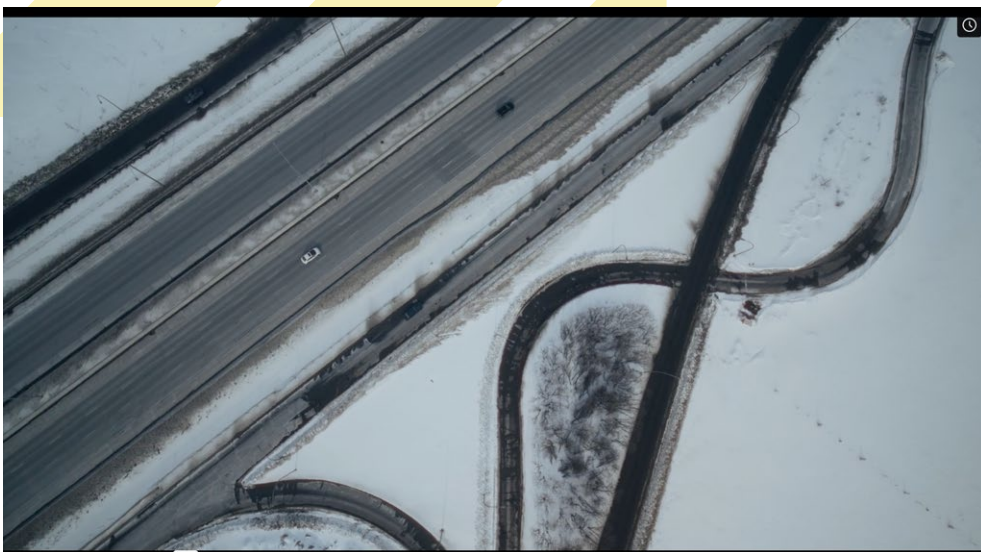


(RE)VIZIONAREA FILMULUI

SIMO - O POVESTE DESPRE PREJUDECĂȚI ȘI IDENTITATE CULTURALĂ

La fel ca cei doi frați din film, regizorul este prima generație din familia lui născută în afara Egiptului. „*Sunt o grămadă de povești despre arabi în Quebec, asta este varianta mea de poveste*”, spune Aziz Zoromba. Parcursul unui copil de altă etnie decât cea majoritară în țara unde s-a născut este unul mai alambicat, de multe ori presărat cu prejudecăți gratuite – asta pare să spună regizorul. Seamănă un pic cu drumurile ce serpuiesc paralel cu autostrada din cadrul ales să preceadă

ajungerea acasă. La nivel tematic, povestea *Simo* atinge subiectul identității culturale și raportării la ea atât a societății cât și a individului. Însă nu avem de-a face cu o poveste spectaculoasă și violentă, cum este cea din *The Long Goodbye/Lunga despărțire*⁶, spre exemplu. Aici ni se dau doi frați, adolescenți cu hobby-uri normale pentru vârsta lor: fotbalul, sala, jocurile video, certurile și ofticile. Și o glumă nepotrivită care strică totul.



5. Ora de Cinema - fișă film *Ibiza*: <https://oradecinema.tiff.ro/sala-de-cinema>

6. Ora de Cinema - fișă film *The Long Goodbye / Lunga despărțire*: <https://oradecinema.tiff.ro/sala-de-cinema>

„Glumele cu bombe și Allahu Akbar erau la ordinea zilei în timpul liceului. Toată lumea le făcea, indiferent dacă erai sau nu arab. Era OK, erau acceptate. Problema apare atunci când un arab face o glumă ca asta într-un alt context, cum e cel din film”, povestește regizorul într-un interviu pentru Arte TV.⁷

Există vreo certitudine că dacă gluma ar fi fost spusă de un tânăr blond în locul lui Simo, autoritățile ar fi reacționat altfel? Nu. Însă istoria recentă este atât de aglomerată de exemple de acest fel încât momentul din film capătă ușor valențe de necontestat, iar tema devine una politică. Dintr-o poveste despre doi frați, *Simo* devine o poveste despre condiția imigranților în interiorul unei lumi care îi stereotipează.



Gândiți-vă de ce a ales regizorul să filmeze acest cadru de afară, prin fereastră. Motivele pot fi:

Îi vedem pe toți trei împreună. E important pentru povestea acestei familii să îi vedem pe cei trei în diverse situații complicate. Aici Simo fuge și se ascunde în spatele tatălui, care se plasează în mijloc pentru a-și împiedica fiii să se ia la bătaie. În felul acesta, camera montată în exterior are rolul de a capta „hazul” situației: doi băieți mari se aleargă în jurul tatălui, certându-se de la un joc video.

Dacă camera de filmat ar fi rămas în interiorul casei, spectatorul ar fi auzit o repetiție de informații. Văzuserăm deja problema, înțeleseserăm de ce se vor certa cei doi frați. În lipsa unui element care să ducă

dramaturgic acțiunea mai departe, nu ar fi avut niciun sens să auzim din nou discuția. În plus, ascunderea dialogului stimulează spectatorul să vrea să afle mai multe, să își imagineze.

O altă justificare ar putea fi locația. Livingul pare îngust și este posibil ca plasarea camerei de filmat în interior să nu fi permis un cadru atât de larg.

Dacă privim însă secvența din nou, după vizionarea întregului film, apare încă o posibilă explicație. Acest cadru prevestește concluziile pripite ale autorităților. Cineva din afara ferestrei vede doar cearta unei familii de origine arabă. Nu aude ce spun, deci își poate forma o părere greșită.



7. Rencontre avec Aziz Zoromba, interviu video pentru Arte TV, 4 martie 2023; <https://www.arte.tv/fr/videos/113839-000-A/rencontre-avec-aziz-zoromba>



Temerile se adevăresc odată cu visul lui Simo, transformat ulterior în realitate. Secvența este construită ca un joc video. Jucătorul principal este în afara cadrului, și mișcările lui ghidează atenția spectatorului.



“

„Îmi place secvența asta, pentru că pare că a costat foarte mult. De fapt, sunt efecte speciale. Elicopterul a fost adăugat la montaj. A durat două zile, dar a fost foarte simplu și a ieșit superb. Și am găsit o modalitate de a prinde (rig) camera de filmat pe o cască. Actorul care ține arma și prin pov-ul căruia vedem intrarea în casă este de fapt directorul de imagine al filmului”, povestește regizorul.⁷



Camera rig - denumire generică pentru mecanismele de prindere a camerei de filmat. Ele sunt de nenumărate feluri, în funcție de tipul camerei și tipul de mișcare/poziție de care ai nevoie.⁸

8. Video - Camera rigs: Everything you want to know, de Caleb Pike - <https://www.youtube.com/watch?v=oTimNZU6AM>

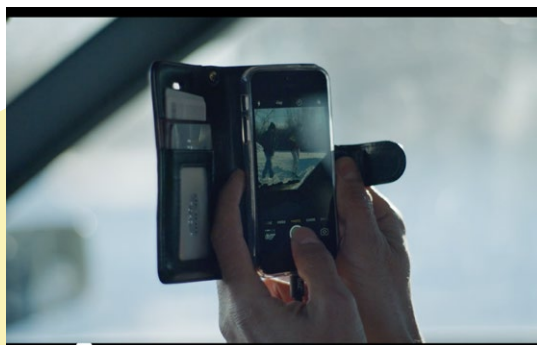
SIMO - O POVESTE DESPRE FAMILIE

Simo se salvează din capcana militantismului printr-o construcție foarte atentă a celor trei personaje. Tatăl și cei doi fii se simt într-adevăr familie. Scurtmetrajul

conține momente atent construite, astfel încât viața celor trei să fie clară chiar în lipsa unor dialoguri explicative.



„Dragostea și respectul pe care Simo le are față de toți cei trei protagoniști ai săi transformă filmul într-un portret extrem de cald și surprinzător de lipsit de clișee sau lecții moralizatoare.” - Berlinale Generation



TATĂL

- Își fotografiază băieții pe ascuns, apoi pune fotografiile pe social media.
- Pune întrebări puține și de regulă așteaptă momentul potrivit pentru a le adresa. (vezi momentul în care îl întreabă pe Emad dacă Simo are des probleme cu bullyingul la școală.)
- Îl ceartă pe Emad că a fost suspendat o zi de la școală.

Tatăl este așadar un personaj neintruziv, calm și atent la organizarea vieții. Are grijă de fiii săi în moduri diferite: pe cel mare îl responsabilizează, pe cel mic îl protejează.



• Găsiți și alte exemple de comportamente ale tatălui care oferă indicii despre ce fel de familie sunt și cum se raportează unul la celălalt.



EMAD

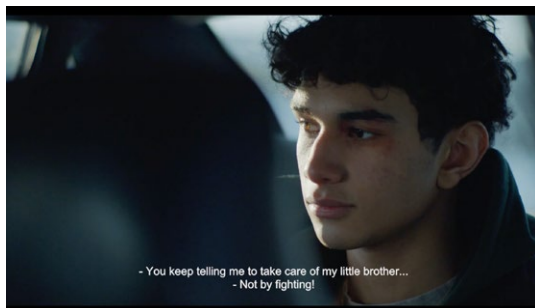
Ca orice tânăr care este suficient de mare să fie responsabilizat, dar totuși mai copilărește, Emad este plin de contradicții.

- Îl tachinează pe Simo că nu are curaj să intre live să joace, dar se folosește de faptul că este mai mare pentru a se juca el primul și a-i pune interdicție pe calculator.

- Îl apără pe Simo în fața tatălui și minte pentru el după bătaia de la fotbal, dar se și folosește de prezența lui atunci când tatăl propune ceva ce el nu are chef (vezi momentul cu invitația la film).



- Găsiți și alte exemple care ajută la descrierea personajului Emad. Ce fel de frate mai mare este acesta?



SIMO

Protagonistul alintat al filmului. Atât tatăl cât și fratele mai mare îl protejează pe tânăr. Iar Simo știe asta, se bucură de avantaj și sare la oftică atunci când lucrurile nu merg cum vrea el.

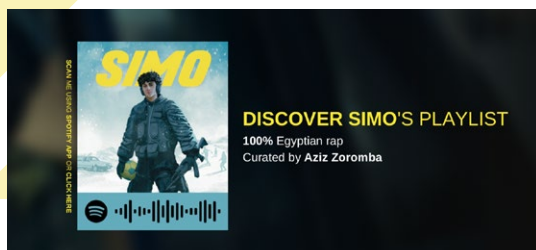
Se bucură că fratele lui nu îi spune adevărul tatălui despre bătaia de la fotbal, dar îi e ciudă că nu primește căștile.

Încalcă promisiunea făcută lui Emad și se joacă în locul lui, apoi fuge să se ascundă în spatele tatălui pentru a scăpa de scandal.



- Simo învață ceva până la finalul filmului? Dar Emad? Reacțiile ambilor băieți sunt în elipsă (adică nu le vedem, vedem doar consecințele lor), însă la final amândoi sunt schimbați. Cum?

- Ce rol are muzica, pe care la final o auzim pentru prima oară în boxe, pentru poveste?⁹



9. Playlist-ul lui Simo, realizat de regizorul Aziz Zoromba: <https://open.spotify.com/playlist/1hWxhiqTXdszLdaePoBZYf?si=f0a37cd556744933&nd=1>

CÂTEVA FILME DE NERATAT, CU ȘI DESPRE FRAȚI

Adaptation / Hoțul de orhidee, de Spike Jonze (2002). Frații gemeni (interpretați de Nicolas Cage) sunt cât se poate de diferiți. Primul este un scenarist consacrat, însă extrem de anxios și blocat într-un complicat proces de scriere al unei adaptări. Celălalt ia parte la un masterclass despre scenaristică și scrie dintr-un foc primul lui scenariu, care se dovedește un succes. Competiția dintre cei doi frați este ca bătălia dintre filmul comercial și cel de autor: câștigător va ieși cel pe care și-l dorește regizorul.

The Royal Tenenbaums / O familie genială, de Wes Anderson (2001). Frații Tenenbaum sunt copii precoci, înzestrați cu inteligență, dibăcie și disciplină. 22 de ani și un cancer de stomac inventat mai târziu, cei trei frați (Ben Stiller, Luke Wilson și Gwyneth Paltrow) vor avea toate ocaziile să își înțeleagă relația, unul cu celălalt și cu părinții, chiar dacă cu prețul a minim unui animal de companie.

Hannah and her Sisters / Hannah și surorile ei, de Woody Allen (1986). Absolut toate problemele care pot apărea între trei surori adulte, pe comicul și lejeritatea dinaintea me-too-ului, direct din condeiul și regia unui Woody Allen mai tânăr și cu mai puține acuzații la portofoliu.

East of Eden / La răsărit de Eden, de Elia Kazan (1955). Adaptarea romanului de John Steinbeck merge pusă în dicționar ca definiție vizuală pentru ce înseamnă rivalitate între frați. În plus, capul răutăților este un James Dean inegalabil.

Ferris Bueller's Day Off / Chiulangiul, de John Hughes (1986). Ferris Bueller (Matthew Broderick) vrea să chiuilească o zi întreagă, iar sora lui, geloasă pe fratele popular și cool, decide să-l urmărească pentru a-l da în vileag. Alergătura prin Chicago, presărată cu delicioase farse și încurcături, este o experiență de neratat chiar și pentru cei care n-au chiulit niciodată în viața lor.

Thor: Ragnarok, de Taika Waititi, (2017), este doar unul din nenumăratele filme cu universul Marvel, deși printre cele mai amuzante, grație regizorului care și-a făcut mâna pe vampiri - *What We do in the Shadows* - înainte să treacă la supereroi. Comicul vine în mare parte din atenția sporită a poveștii la relația dintre frații Loki și Thor, personaje devenite atât de populare încât actualmente se gândesc noi filme doar în funcție de ei.

Halloween II, de Rick Rosenthal, (1981). Inițial, Michael Myers a fost gândit ca umbra unui personaj: pentru primul film au existat doar costumul și sunetul distinctiv, care au ajutat la construcția unui alt tip de groază decât cea cu care era obișnuit spectatorul. Pentru al doilea film, însă, grație succesului fantastic al filmului și al personajului bonei (Jamie Lee Curtis), s-a născut ideea că cei doi sunt de fapt frate și soră. Relația, controversată cel puțin (cei doi nu au făcut altceva decât să încerce să se omoare), a rămas în top de box-office din 1981 până în 2022.



Subiecte de discuție și activități propuse:

■ Circuitul încrederii în familie. Cine află primul dacă vi se întâmplă ceva? De ce?

■ Găsiți și alte exemple de glume/farse care astăzi nu mai pot fi făcute. De ce credeți că se întâmplă asta?

■ Dacă ar fi să faceți acum un film despre adolescența voastră, care ar fi cele trei elemente principale pe care le-ați folosi? Pentru regizor, au fost fotbalul, muzica și jocurile video.

■ Ce minorități etnice există în România? Ce știți despre ele?

■ Ce stereotipuri culturale întâlnim în România?

■ Ce înseamnă familie? Încercați o definiție a termenului. Spre exemplu, în film, familia lui Simo este formată din trei membri (tată și doi fii). Considerați că este vorba despre o familie care se încadrează în definiția găsită mai sus?

■ Revedeți și alte filme din Ora de Cinema și depistați unde mai apare tema familiei și observați cum este ea tratată.

FILMOGRAFIE

Ferris Bueller's Day Off / Chiulanguiu, 1986, regia John Hughes, SUA, 103 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0091042/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_7_nm_1_q_ferris%2520bueller

The Royal Tenenbaums / O familie genială, 2001, regia Wes Anderson, SUA, 110 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0265666/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_7_nm_1_q_the%2520royal%2520tene

Adaptation / Hoțul de orhidee, 2002, regia Spike Jonze, SUA, 115 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0268126/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_8_nm_0_q_adaptation

Hannah and Her Sisters / Hannah și surorile ei, 1986, regia Woody Allen, SUA, 107 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0091167/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_7_nm_1_q_hannah%2520and%2520her

East of Eden / La răsărit de Eden, 1955, regia Elia Kazan, SUA, 118 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0048028/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_8_nm_0_q_east%2520of%2520eden

Thor: Ragnarok, 2017, regia Taika Waititi, SUA, 130 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt3501632/?ref=mv_sr_srsrg_0_tt_7_nm_1_q_thor%2520ragnarok

Halloween II, 1981, regia Rick Rosenthal, SUA, 92 min.

Despre film: https://www.imdb.com/title/tt0082495/?ref=mv_sr_srsrg_8_tt_8_nm_0_q_halloween%2520

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:



Groupama



PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA



CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ



INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN CLUJ



CENTRUL
CULTURAL
CLUJEAN

foundation
BOTNAR



UBB

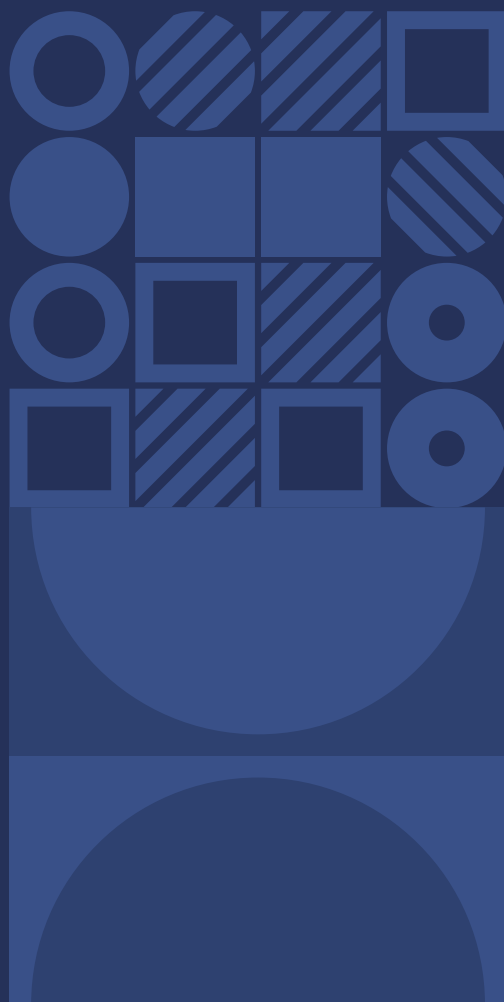


COLEGIUL NAȚIONAL
**GHEORGHE
ȘINCAI**
LITTERIS ET PIETATI SACRUM



VISIT CLUJ
The Heart of Transylvania

●●□ Ora de cinema



Program de educație cinematografică
și educație prin film

2023

oradecinema.tiff.ro

ISBN 978-973-0-37363-9